

EXPLICA DANSA

Conferència ballada

TRA TRA TRA

TRADICIÓ TRANSMISSIÓ TRAÏCIÓ

Índex

Presentació

Fitxa artística

Formats

Per què hem triat aquest tema?

Objectius

El decàleg d'Explica Dansa

Una mica d'història

Impacte en el context cultural, artístic i/o social

Annex Comunicació

L'equip

Contacte

Estrena

Fira Mediterrània de Manresa

Data: 16 d'octubre de 2021

Espai: L'Anònima

Presentació

TRA TRA TRA, Tradició Transmissió Traïció complementa la trilogia de conferències ballades amb què Explica Dansa fa un recorregut per la història i evolució de la dansa. En aquesta ocasió posa el focus en la dansa tradicional en formats diferents. Treballem en un tríptic que donarà una imatge del lloc que ocupa la tradició avui, a partir de tres aspectes i formats diferents: tradició (streaming), transmissió (taller) i traïció (escènic).

Podria semblar que passar de la tradició a la traïció és un gran salt però, de fet, l'etimologia ens mostra que hi ha significats que s'han anat allunyant amb el temps i amb l'ús com en aquest cas. Cal observar que van néixer de la mateixa arrel: la paraula "tradició" i el verb "trair" comparteixen l'arrel de *tradere*, que vol dir transmetre, lliurar, donar, anar més enllà. Per tant, *TRA TRA TRA, Tradició Transmissió Traïció* és una mirada a aquestes arrels que, a base de transmetre's d'uns a altres, acaben traint-se.

Al ball d'arrel tradicional hi coexisteixen estils i tendències variades que conviuen amb un paisatge contemporani: l'avui, depositari de l'ahir i del demà. De la mateixa manera que els creadors contemporanis sovint s'han sentit atrets per la riquesa dels balls tradicionals i n'han manllevat alguns passos, la dansa tradicional també s'ha trobat incorporant elements moderns en la corporalitat, el format, o la sintaxi, per bé que alguns col·lectius continuen la feina tossuda de preservar del llegat tradicional en la forma més pura possible.

Parlem dels balls que s'escampen per tot l'Estat espanyol -jotes, fandangos, auresku...- així com dels que trobem a Catalunya -la sardana, el ball pla-, manifestacions de vida que un dia es van convertir en tradició. Però la tradició, aquest llegat que passa de pares a fills i s'utilitza com a material d'identitat íntima i política, en cada transmissió a cada nova generació i dins de cada família, ha evolucionat. Podríem dir que s'ha traït?

Fitxa artística

Explicador - intèrpret: **Toni Jodar**

Guió i dramaturgia: **Helena Tornero i Bàrbara Raubert**

Acompanyament projecte: **Montse Colomé**

Il·luminació: **Irene Ferrer**

Disseny audiovisual i realització: **Tristán Pérez-Martín**

Comunicació: **Sara Peralta i Andrea Moliner** CAT Tradicionàrius i La Taula

Suport a la gestió i producció: **Anastàtica - Rita Stivala i Muntsa Roca**

Gestió i producció executiva: **Beatriu Daniel**

Codirecció: **Toni Jodar i Beatriu Daniel**

Imatges dossier: **Gala Jodar, Tristán Pérez-Martín, Anna Pedrós i arxiu Explica Dansa**

Formats

Explica Dansa ha desenvolupat al llarg dels anys claus de lectura en formats diversos perquè ha apostat per escoltar les necessitats de cada públic i programador. La flexibilitat ha generat diverses maneres de presentar el projecte i la pandèmia ens ha portat a plantejar un tríptic que donarà una imatge del lloc que ocupa la tradició avui, a partir de tres aspectes diferents i formats diferents: tradició (streaming), transmissió (taller) i traïció (escènic).

Streaming

És un quadern de viatge on presentar alguns dels fruits de l'encontre amb diversos professionals tant de l'àmbit tradicional com contemporani que han incorporat elements moderns en la corporalitat, el format, o la sintaxi tradicional, junt amb material audiovisual i alguns dels conceptes i passos apresos en la recerca. Un quadern de viatge que passa per les Residències on hem treballat i recollit les bases de la dansa tradicional: Aragó, Catalunya i País Basc.

Taller

Va dirigit a un públic transversal i està pensat especialment per als grups de dansa tradicional de cada lloc on actuem. L'activitat es dividirà en dues parts: treballarem tant l'aspecte físic a través d'exercicis corporals com la reflexió i el diàleg amb dinàmiques que ens convidin a contrastar els passos comuns, les seqüències coreogràfiques, els encreuaments i fusions entre la dansa tradicional i la contemporània.

Escènic

És la presentació de la conferència ballada en directe i recollirà els tres conceptes sobre els quals s'ha treballat : la tradició, la transmissió i la traïció. Aquesta part posarà especial èmfasi a la traïció. El format escènic explorarà la participació del públic, tal com vàrem treballar en el laboratori de Fira Mediterrània de Manresa el 2019 . Aquest és l'enllaç a l'experiència <https://vimeo.com/398784924>

Per què hem triat aquest tema?

- Observem, cada vegada més, el creixement arreu (tant als escenaris com en espectacles de carrer) de propostes coreogràfiques on es donen interrelacions d'ingredients procedents de la cultura tradicional i codis contemporanis. Volem fer una fotografia del que està passant i posar-ho en valor.
- Entre tradició i contemporaneïtat hi ha una fascinació mútua i és aquí on volem aprofundir. Dins les tendències que es destriaven a Una conferència ballada, tendències d'ara (ExplD II), n'hi ha una que anomenem "Revisions", i que té a veure amb la fusió de llenguatges, el gust per la incorporació del mestissatge i la inspiració en les danses d'arrel tradicional per re-contextualitzar noves propostes.
- Ens sorprèn com les danses d'arrel tradicional conviden tothom a ballar sense prejudicis, i que en ballar-les ens transportem a diferents identitats i cultures.
- La dansa d'arrel tradicional et fa sentir part d'un grup, crea identitat i pertinença a un territori.

Foto: Gala Jodár

A woman with short dark hair and glasses is sitting on a simple metal chair in the middle of a dirt path. She is wearing a red long-sleeved top with white trim at the neck and cuffs, black pants, and green sneakers with red and white striped socks. A green backpack is on her back. The path is reddish-brown and leads into a dense forest of tall, thin trees. The sky is overcast.

Objectius

- Donar a conèixer les hibridacions i fusions dels codis tradicionals i contemporanis amb referents catalans, de l'Estat espanyol i internacionals.
- Copsar els motius que originen l'interès per la tradició entre les companyies i coreògrafs contemporanis que actualment s'està produint.
- Percebre les inquietuds i sensibilitats des de l'àmbit tradicional cap a les propostes contemporànies i el seu acostament actual.
- Crear i formar públics, a través d'eines que fan gaudir més de la dansa i dels espectacles, tant contemporanis com tradicionals.
- Transmetre la història, el patrimoni i els llenguatges de la dansa a través de la paraula, el cos i les imatges.

Decàleg d'Explica Dansa

1. És un projecte especialitzat en la formació i la creació de públics. La seva missió és professionalitzar les activitats per a espectadors.
2. Transmet valors distintius de la dansa: educatius, socials i emocionals.
3. Té una vocació de transformació a través de l'art i els elements propis de la dansa: espai, temps i cos.
4. Ofereix eines i claus de lectura per ser "millor públic", poder reflexionar i convidar al debat sobre dansa.
5. Té format de "performance pedagògica", està entre la conferència i l'espectacle.
6. Fa la funció de mediació entre la dansa i el públic.
7. Personalitza els encàrrecs. Crea propostes flexibles per poder actuar en format escènic (teatres, auditoris, sales polivalents) o informal (escoles, instituts, universitats, biblioteques, museus, etc.).
8. És un projecte co dirigit per un ballarí, Toni Jodar, i una gestora artística, Beatriu Daniel. En Toni Jodar com a sènior, actua com explicador de dansa, per tant, continua en escena compartint la seva experiència.
9. És un projecte amb 18 anys de trajectòria però en evolució, amb la voluntat de desenvolupar-se segons les necessitats dels diversos públics.
10. Es dirigeix a un públic transversal, tot i que pot adaptar les seves propostes per a públics específics.

Una mica d'història

Explica Dansa és un projecte amb un llarg recorregut creat i liderat per BdDANSA. BdDANSA és una organització conduïda per professionals amb més de 30 anys d'experiència en l'àmbit de la dansa i les arts escèniques, BEATRIU DANIEL i TONI JODAR. El punt de partida de BdDANSA és el projecte Toni Jodar Explica la Dansa en 50', Menció especial Premi d' Arts Escèniques Ciutat de BCN el 2002 i premi de l'Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya/ APDC' 06., per continuar amb La dansa no fa por, Història de la dansa en moviment , Mitja hora abans de l'espectacle o Millor públic, per citar-ne alguns.

2002

2012

2020

El 2019 varen rebre una menció especial del XII Premi de la crítica d' Arts Escèniques 2018. Després de prop de 19 anys treballant per a la creació i la formació de públics, Explica Dansa ha creat, en format performance pedagògica, continguts desenvolupats en diversos programes i aplicacions, tots ells orientats a apropar la dansa als espectadors.

Els diferents programes s'han dut a terme en col·laboració amb equipaments i institucions culturals de referència, tant nacional com internacional: Sadler's Wells Theater (Londres), Gira Xina (Xanghai, Beijing,...), Circuit de Dansa de la Red de Teatros de España, Xarxa de Biblioteques de Barcelona, així com Gran Teatre del Liceu, Mercat de les Flors, Festival Sismògraf, la Caldera Centre de Creació de Dansa i Arts Escèniques, L'Estruch Fàbrica de Creació de les Arts en Viu, Mataró Cultura.

Impacte en el context cultural, artístic i/o social

Fa 19 anys que ens dediquem a explicar la dansa, amb la col·laboració de diversos professionals. Sovint ens demanem per què ho fem i si aquesta tasca pedagògica i de divulgació des de la creació té sentit encara. Durant el festival Sismògraf 2018, l'equip d'Explica Dansa va demanar a alguns professionals i públic per a què servia explicar la dansa. En aquest clip hi podeu sentir la seva resposta:

<https://vimeo.com/31998847>

IMPACTE 1. Després de 18 anys de projecte en Toni Jodar comenta: “continuo compromès amb la recerca i l'estudi de les noves tendències i d'aquella mirada que falta per a l'apropament i l'acompanyament dels diferents públics a l'escena, i que és necessària. En aquest sentit, ens estimula submergir-nos en la dansa tradicional per sentir-la i viure-la més des de dins”.

IMPACTE 2. El nostre context cultural, principalment Catalunya i l'Estat espanyol on treballem, reconeix EXPLICA DANSA com un projecte necessari per acostar la dansa als diferents públics. Durant aquests darrers anys de gira per l'Estat espanyol (2017-18) hem recollit la veu dels programadors en un espai de la nostra web sota el títol “PROGRAMACIONS VALENTES”: <http://explicadansa.com/com-treballem-els-publics/>

IMPACTE 3. Tornar a recórrer les regions on hem treballat durant aquest anys, doncs hem tingut fidelitat en la programació de les dues conferències anteriors. Pensem treballar a través de “Danza a Escena” (Red de Teatros, Auditorios, Circuitos y Festivales de España) i el programa Platea del INAEM. Esperem poder accedir al Circuit de Teatres de Catalunya i seguim explorant el circuit escolar per dur-hi el format d'Aula.

L'equip

Toni Jodar

Performer, ballarí i explicador. Forma part de la generació que inicia la dansa contemporània a Catalunya els anys 80. Ha treballat amb artistes molt diversos: Cesc Gelabert, Albert Vidal, Carles Santos, Jerome Savary, Magda Puyo, Marta Carrasco, Joan Baixas, Jordi Sabatés, Angels Margarit, Juan Carlos García, Dagoll Dagom, Comediants i La Fura. Codirector i intèrpret del projecte, EXPLICA DANSA per a la creació i formació de públics des de 2002, programa que ofereix al Mercat de les Flors, i en diversos teatres de Catalunya i de l'Estat Espanyol. Presenta Modern dancer Speak! al Sadler's Wells de Londres (2012 i 14) i a diverses ciutats de Xina (2013 i 14). Ha col·laborat durant molts anys com intèrpret i responsable del moviment dels espectacles de Carles Santos. Assistent de coreografia de la companyia de dansa Gelabert-Azzopardi.

Beatriu Daniel i Ferrer

Llicenciada en Filosofia i Lletres / Història de l'Art per la UAB. Forma part de la generació que inicia la dansa contemporània a Catalunya els anys 80. Gestora i productora artística s' esta formant en la facilitació de grups. Especialista en dansa amb experiència en altres àmbits artístics (arts escèniques i plàstiques, cine i TV). Cofundadora de la revista Danza-79. Treballa amb Gelabert-Azzopardi, cia de dansa així com del projecte IT Dansa, entre altres artistes i projectes com la Fura dels Baus. Forma part de l'equip de Cerimònies Olímpiques (Jocs '92). Gerent de La Caldera, centre de creació de dansa (2005-12). Codirectora del projecte EXPLICA DANSA per a la creació i formació de públics des de 2002. Ha estat coordinadora adjunta de cultura al Pla Nacional de Valors/Departament Benestar Social- Generalitat de Catalunya (2012-15).

Helena Tornero

Llicenciada en Direcció i Dramatúrgia per l'Institut del Teatre de Barcelona. Ha treballat com a directora escènica, actriu, cantant, guionista, traductora teatral i professora d'escriptura i literatura dramàtica. En teatre ha escrit diversitat d'obres per a diferents teatres de Catalunya, companyies i projectes internacionals. Membre fundador de PARAMYTHÁDES, grup de professionals de les arts escèniques que realitzen tallers de dansa, teatre i música als camps de refugiats. Les seves darreres dramatúrgies han estat "Kalimat" (2016) i "Trees never get tired" (2017). Algunes de les seves obres han estat traduïdes a diverses llengües. Ha estat seleccionada dins el projecte europeu Fabulamundi oferint lectures dramatitzades a França, Itàlia i Polònia. Cal destacar l'estrena de l'òpera bufa contemporània, el 2019, "Je suis narcissiste" al Teatro Español de Madrid i al Teatre Lliure de Barcelona.

Bàrbara Raubert

Periodista i historiadora. Escriu sobre dansa en diferents mitjans des de fa 15 anys. Actualment és professora d'història de l'art a l'Institut del Teatre de Barcelona i realitza treballs puntuals de documentació, premsa i vídeo. L'any 2012 va ser comissària, amb Joaquim Noguero, de l'exposició Arts del moviment - Dansa a Catalunya (1966-2012) al Centre d'Arts Santa Mònica. Aquesta tardor publica el llibre Discozombide dedicat al coreògraf Pere Faura.

Montse Colomé

Coreògrafa independent, destaca per la seva gran versatilitat en les arts escèniques. Diplomada en Dansa per l'Institut del Teatre de Barcelona. Treballa com a coreògrafa en el món de la dansa contemporània i tradicional i com a intèrpret en diferents etapes de la seva trajectòria professional. És fundadora de La Caldera i ha forma part de la junta de l'Agrupament d'Esbarts Dansaires de Catalunya. Vinculada a la dansa d'arrel des de l'entorn familiar de mestres i balladors coneix el món dels esbarts i la dansa catalana des de petita. Com a coreògrafa coordina la ballada d'esbarts de Festes de la Mercè i col·labora en nombrosos esbarts del país. Ha treballat amb directors molt diversos com a coreògrafa i com a ajudant a la direcció amb Carles Santos, Lluís Pasqual, Joan Font, Josep Maria Mestres i Jordi Prat i Coll... Com a intèrpret forma part de projectes, actualment activa amb Pere Faura.

Tristán Pérez Martín

Format a l'Escola d'Art fotogràfic de Avellaneda de Buenos Aires desenvolupa la seva trajectòria professional a Barcelona des de l'any 2000. Participa a l'Associació Cultural Finmatun, on organitza tallers de vídeo, fotografia i videodansa a presons (2006-2011) de joves, dones i homes, així com a centres de menors. Des de 2007 s'ha especialitzat en la fotografia d'arts escèniques i posteriorment s'inicia en la realització de vídeos. Com a fotògraf i realitzador de vídeos forma part de l'equip de La Caldera (2011), de La Visiva (2017) i de Ciutat Sonora. Ha treballat i col·laborat amb diverses companyies, creadors, coreògrafs i el seu treball l'ha desenvolupat a festivals, teatres i institucions culturals de Catalunya, Espanya, Itàlia, França, Bèlgica i Canadà, entre d'altres.

Irene Ferrer

Inquieta i observadora. Decideix estudiar el Grau en Mitjans Audiovisuals (UPC-TCM, 2008-2013) i després s'especialitza cursant els Estudis Tècnics de les Arts de l'Espectacle en Viu, menció il·luminació (Institut del Teatre-UPC, 2013-2015). El 2015 s'introdueix al món professional on combina feines de producció i execució tècnica de muntatges i gires amb la creació de dissenys d'il·luminació. Els projectes amb els que està implicada són tan eclèctics com els seus interessos artístics. Alguns artistes amb els que col·labora són la cia de dansa Mal Pelo, la pianista Clara Peya, el projecte Explica Dansa, la compositora Joana Gomila, la cia de titelles PerPoc, l'espectacle Abans que es faci fosc de Pep Pla o els ballarins Lali Ayguadé, Quim Bigas, Pau Aran i Junyi Sun, entre altres.

Sara Peralta i Andrea Moliner - CAT Tradicionàrius, comunicació

Sara Peralta i Andrea Moliner formen l'equip de comunicació del CAT. Les seves mirades professionals es complementen per assolir les actuals estratègies de comunicació. Sara Peralta Garuz amb dilatada trajectòria en la gestió de la comunicació i producció ha participat en organitzacions públiques, privades i associatives, entre d'altres, Olimpíada Cultural-Jocs Olímpics Barcelona'92, Festival Grec, Festes de la Mercè, TNC, CCCB, Grup Focus-TRomea, Editorial Pagès. Andrea Moliner, especialitzada en campanyes digitals, disseny gràfic i web, ha desenvolupat la seva trajectòria laboral en el món de l'associacionisme i la música d'arrel, tant en l'àmbit de la comunicació com del management. Llicenciada en Traducció i Interpretació amplia la seva formació amb estudis de llengua anglesa, francesa i de signes.

El Centre Artesà Tradicionàrius és una sala estable de música folk des de 1993 amb seu a la Vila de Gràcia de Barcelona.

Annex comunicació

Tra Tra Tra, trasciende la onomatopeya, por Víctor Molina

"Tra Tra Tra aborda el mundo de la tradición desde la indagadora mirada contemporánea. No importa que la tradición -como lo ha analizado exhaustivamente Eric Hobsbawn- sea con frecuencia un invento del siglo XIX. Porque aún así su espesor cultural está profundamente articulado, y esta vez Jodar ordena el tumulto de su propia percepción del mundo dancístico al trote elegante de unas fieras de cuya doma tenemos atisbos"

"Las conferencias bailadas de Jodar se caracterizan por ser despliegues híbridos. Tienen la singularidad de no quedar asentadas sólo en el cuerpo del intérprete, ni solo afianzadas en el mundo de la reflexión interpretativa, sino en el vínculo que los conecta, en un hueco, en el pliegue que hay entre ellos."

EXPLICA DANSA TRA TRA TRA – Tradició, transmissió, traició

 Coproducció Mercat de les Flors

PROCÉS OBERT

Obrim el procés de creació de la conferència ballada *Tra Tra Tra*, tradició transmissió, traició, una proposta i exploració singular en la que Toni Jodar observa les influències mútues entre la dansa contemporània i tradicional, com un acte ja no de traició per a cap de totes dues, sinó d'amor incondicional a tota la dansa. La sessió és oberta al públic i gratuïta prèvia inscripció. A més de Toni Jodar i Beatriu Daniel, la presentació comptarà amb la participació de l'equip artístic.

Explica Dansa és un projecte especialitzat en la formació i creació de públics que té com a missió professionalitzar les activitats per a espectadors. Oferint claus de lectura al públic per fer més accessible el coneixement dels llenguatges contemporanis. Es tracta d'un projecte amb un llarg recorregut creat i liderat per BdDANSA i conduït per Beatriu Daniel i Toni Jodar, professionals amb més de 35 anys d'experiència en l'àmbit de la dansa i les arts escèniques. El punt de partida de BdDANSA és el projecte Toni Jodar *Explica la Dansa en 50'*, per continuar amb *La dansa no fa por*, *Història de la dansa en moviment*, *Mitja hora abans de l'espectacle* o *Mil·lor públic*, per citar-ne alguns. Després de prop de 15 anys treballant per a la creació i la formació de públics, Explica Dansa ha creat, en format de performance pedagògica, continguts orientats a apropar la dansa als espectadors. Els diferents programes s'han dut a terme en col·laboració amb equipaments i institucions culturals de referència, tant nacional com internacional. Va ser Menció Especial als XXI Premis de la Crítica 2018.

29 I 30 D'ABRIL
DG I 8 H
SALA PB
60 MIN

MERCAT DE LES FLORS

CASA DE LA DANSA

Explicador - intèrpret Toni Jodar / **Guló i dramaturgia** Helena Tornero i Bàrbara Raubert / **Acompanyament projecte** Montse Colomé / **Disseny audiovisual** Tristán Pérez Martín i Bàrbara Raubert / **Realització** Tristán Pérez Martín / **Video portada** Gala Jodar / **Mestre de simbomba** Catalina Canyelles / **Comunicació** Sara Peralta i Andrea Moliner CAT Tradicionariu / **Support, gestió i producció** Muntsa Roca i Rita Stilava- Anastàtica / **Producció executiva** Beatriu Daniel / **Direcció** Beatriu Daniel i Toni Jodar

Coproducció Mercat de les Flors, Fira Mediterrània de Manresa, Es Dansa / **Amb la col·laboració** CAT Tradicionariu, Dantzagunea -Diputació de Guipúzcoa, Donostia Kultura, La Caldera centre de creació, L'Estruch de Sabadell, Centro Danza Zaragoza / **Projecte subvencionat** Departament Cultura Generalitat Catalunya; ICUB Ajuntament de Barcelona; Instituto Nacional Artes Escénicas y de la Música - INAEM / **Projecte resident** a la Fàbrica de Creació Fabra i Coats

Reflexions entorn de la dansa.

El blog del mercat.
Mercat de les Flors

ROLS SOCIALS

Contacte

BDDANSA - EXPLICA DANSA

www.explicadansa.com

CoDirecció i Producció executiva

Beatriu Daniel

beatriu@explicadansa.com

T +34 678 420 020

PREMSA I COMUNICACIÓ

Sara Peralta Garuz

sara@tradicionarius.cat

T +34 647 934 656

Andrea Moliner

comunicacio@tradicionarius.cat

PARLEM DE DANSA. SEGUEIX-NOS:

Twitter: [@explicadansa](https://twitter.com/explicadansa)

Instagram: [@explicadansa](https://www.instagram.com/explicadansa)

Facebook: <https://www.facebook.com/Explica-Dansa-Explica-Danza-Explaining-Dance->

Canal de [YouTube](#)

[Vimeo](#)

#explicadansa #conferenciaballada

#danzacontemporània #explicadorsdansa

#danzacontemporànea

EXPLICA DANSA

Co-productors:

Amb la col·laboració:

Residències:

Centro Danza Zaragoza, La Caldera Centre de creació, L'Estruch de Sabadell

Projecte subvencionat:

